

Notă informativă

la proiectul Hotărârii privind modificarea Hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 396/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice

1. Denumirea autorului responsabil de elaborarea proiectului

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În corespundere cu prevederile art. 7, alin. (2), lit. a) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, elaborează și aprobă *metodologiile de calculare, de aprobare și de aplicare a prețurilor reglementate pentru energia electrică și pentru energia termică produsă de centralele electrice de termoficare urbane*. Concomitent, conform prevederilor art. 9, alin. (2), lit. a) din Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Agenția elaborează și aprobă *metodologiile de calcul, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru producerea energiei termice, pentru serviciul de distribuție a acesteia, pentru furnizarea energiei termice, precum și pentru energia termică livrată consumatorilor, inclusiv pentru apa caldă menajeră*.

În prezent, prețurile și tarifele la producerea energiei electrice și energiei termice sunt aprobate în corespundere cu Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 396/2019 din 01.11.2019.

Contextul actual de pe piața resurselor energetice, incertitudinea caracteristică a evoluției prețurilor de procurare a resurselor energetice primare și impactul major pe care îl determină asupra viabilității economico-financiare a unităților termoenergetice, impune elaborarea modificărilor prevederilor actuale a Metodologiei tarifare nr. 396/2019 din 01.11.2019 în scopul facilitării intervenției reglementatorului privind stabilirea prețurilor și tarifelor care să acopere costurile minime și necesare în asigurarea prestării serviciilor în condiții de fiabilitate.

Reieșind din realitățile dure caracteristice sezonului de încălzire 2022-2023, majorarea semnificativă, în ritmuri accelerate, a prețurilor de procurare a resurselor energetice primare a determinat creșterea accentuată a cheltuielilor curente privind procurarea gazelor naturale și a energiei electrice consumate în activitatea de producere a energiei de unitățile termoenergetice și nerecuperarea periodică, pe parcursul anului de gestiune, a cheltuielilor respective. Acest aspect a determinat înregistrarea de către titularii de licență a pierderilor financiare, diminuarea capacității de onorare a plăților curente și acumularea datoriilor curente comerciale, în special, către furnizorul de gaze naturale. În contextul dat, se impun anumite prevederi metodologice care ar permite intervenția promptă a reglementatorului și stabilirea prețurilor și tarifelor reglementate care să acopere costurile minime, reale și necesare entității termoenergetice în desfășurarea activității reglementate.

Suplimentar, în condițiile unei penurii de resurse financiare proprii a unităților termoenergetice orientate pentru activitatea investițională și costul ridicat al capitalului atras, ANRE consideră oportună promovarea politicilor investiționale active și identificarea resurselor în scopul asigurării competitivității și calității serviciului prestat. Respectiv, în scopul identificării resurselor financiare suplimentare orientate în scopuri investiționale, a fost revizuită radical abordarea reglementatorului cu privire la utilizarea resurselor financiare acumulate din amortizarea anuală inclusă în tariful/prețul reglementat și determinarea rentabilității reglementate a titularului de licență

Finalitățile urmărite prin elaborarea proiectului de modificare a Metodologiei sunt:

– asigurarea funcționării eficiente și asigurarea viabilității economico-financiare prin stabilirea prețurilor și tarifelor reglementate care să acopere costurile minime, reale și necesare în activitatea reglementată;

– promovarea investițiilor eficiente în sectorul termoenergetic prin alocarea mijloacelor financiare în mărimea amortizării anuale incluse în tarif pe parcursul a 5 ani de reglementare, cu excepția celor aferente investițiilor efectuate din împrumuturi, în scopul efectuării investițiilor;

– revizuirea semnificativă a modalității de abordare a rentabilității acceptate în scopuri tarifare prin intermediul valorii nete a immobilizărilor corporale și necorporale acceptate în scopuri tarifare;

– excluderea echivocului la interpretarea și aplicarea prevederilor Metodologiei;

– excluderea circumstanțelor privind recuperarea dublă, din alte surse decât cele stabilite în activitatea licențiată a unității termoelectrice, a unor cheltuieli reglementate care sunt suportate de consumator;

– stabilirea de reguli și criterii obiective, transparente și de aplicabilitate simplificată la determinarea și aplicarea costurilor și a tarifelor reglementate.

3. Principalele prevederi ale proiectului

1) Pct. 28 va avea următorul cuprins: „28. *Cheltuielile privind procurarea combustibilului se determină în baza consumului de combustibil în expresie naturală și prețurilor de procurare ale acestuia. La determinarea cheltuielilor de achiziție a gazelor naturale, prețurile aplicate nu vor depăși prețurile reglementate de furnizare a gazelor naturale aprobate de Agenție.*”

2) La pct. 38 alin. 1) a fost modificată noțiunea bazei de calcul și va avea următorul conținut: „1) baza de calcul a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale (BC0) (în continuare baza de calcul) care reprezintă valoarea netă a activelor la începutul primului an de aplicare a Metodologiei cu excepția activelor date în exploatare în anul premergător primului an de aplicare a Metodologiei. Baza de calcul necesară pentru determinarea amortizării în scopuri tarifare este determinată în baza costului istoric al mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale și se aprobă de Agenție pentru toată perioada de valabilitate a Metodologiei”.

3) La pct. 39-41 a fost simplificată modalitatea de determinare a cheltuielilor privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale, a fost ajustată pentru a exprima exhaustiv modul de formare a valorii amortizării și ajustării anuale reieșind din valoarea aprobată a bazei de calcul și investițiile noi realizate și acceptate în scopuri tarifare.

4) Pct. 45 a fost completat cu „45. (...) *Valoarea cheltuielilor privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale (CAIj) va fi ajustată la actualizarea tarifelor în cazul derecunoașterii în anul „j-1” a imobilizărilor ale căror amortizare era acceptată în scopuri tarifare.*” .

5) Pct 46 a fost modificat și se propune în următoarea redacție: „46. *Mijloacele financiare în mărimea amortizării anuale incluse în tarif pe parcursul a unei perioade constituite din 5 ani consecutivi de reglementare, cu excepția celor aferente investițiilor efectuate din împrumuturi, vor fi utilizate de către titularii de licență doar în scopul efectuării investițiilor. În cazul valorificării în scopuri investiționale a acestor mijloace financiare pe parcursul celor 2 ani consecutivi de reglementare în cuantum mai mic de 50%, Agenția va diminua costul total reglementat pentru anul următor, în cuantumul mijloacelor care nu au fost utilizate. După expirarea perioadei de 5 ani, în cazul utilizării în alte scopuri a mijloacelor financiare în mărimea amortizării anuale incluse în tarif pe parcursul a unei perioade constituite din 5 ani consecutivi de reglementare, Agenția va diminua costul total reglementat pentru anul următor, în cuantumul mijloacelor care nu au fost utilizate.*”

6) La pct. 137 a fost modificată relația de calcul a valorii nete a investițiilor realizate de titularul de licență și aprobate de Agenție;

7) La pct. 138 relația de calcul (36), la pct. 140 relația de calcul (37), la pct. 141 relația de calcul (38), la pct. 142 relația de calcul (40) – au fost modificate prin excluderea din structura prețului și tarifului reglementat, în proporție de 95,0%, a venitului înregistrat de titularul de licență din activitatea de acordare în locațiune a activelor imobilizate reglementate;

8) Pct. 146 a fost modificat și are următoarea redacție: „146. *În cazul apariției unor factori obiectivi, care generează necesitatea majorării/micșorării venitului reglementat cu mai mult de 5%, titularul de licență sau Agenția va iniția procedura de ajustare a prețurilor și tarifelor în vigoare în conformitate cu prevederile Regulamentului privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate. În cazul modificării tarifelor și prețurilor reglementate în decursul anului de gestiune, componentele de corectare generate în perioada anului de gestiune până la momentul ajustării vor fi incluse în structura tarifelor și prețurilor reglementate calculate astfel ca să fie evitată formarea componentei de corectare din momentul ajustării prețului/tarifului reglementat până la sfârșitul anului de gestiune.*”

4. Fundamentarea economico-financiară

<p>Modificările propuse la Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 396/2019 din 01.11.2019, vor permite facilitarea solicitării titularului de licență și a intervenției reglementatorului privind stabilirea prețurilor și tarifelor reglementate, care să acopere costurile minime și necesare în asigurarea continuității prestării serviciilor în condiții de fiabilitate, evitarea acumulării datoriilor curente pentru resursele energetice procurate de unitățile termoenergetice și acumularea resurselor financiare în scopuri investiționale.</p>
<p>5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p> <p>Prin intervenția propusă vor fi operate modificări la Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 396/2019 din 01.11.2019.</p> <p>Hotărârea CA va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial, având în vedere obligația de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate de producere a energiei electrice de către centralele de termoficare urbane și tarifelor pentru producerea, distribuția și furnizarea energiei termice calculate în baza modificărilor propuse până la începerea sezonului de încălzire.</p>
<p>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p> <p>În conformitate cu prevederile art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la data de 05.04.2023 Agenția a inițiat procedura de elaborare a proiectului de modificare a Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice, publicând un anunț în acest sens pe pagina electronică www.anre.md.</p> <p>Proiectul Metodologiei și Nota informativă au fost supuse consultării și avizării, în conformitate cu prevederile cadrului legal în vigoare, de către toți titularii de licențe asupra cărora au incidență prevederile actului normativ respectiv, precum și de către autoritățile publice de resort, Ministerul Energiei, Ministerul Finanțelor, Consiliul Concurenței.</p> <p>Toate recomandările prezentate de către părțile interesate au fost examinate și incluse în sinteza obiecțiilor la proiect. La fel, s-au organizat ședințe de lucru cu părțile interesate.</p> <p>În conformitate cu art. 16 alin. (6¹) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică “în cazul situațiilor excepționale în sectoarele energiei, constatate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de securitatea aprovizionării cu energie, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol.</p> <p>Argumentarea necesității de a adopta hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptare/emitere, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, sau la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului sau prin difuzare în mass-media centrală sau locală, după caz”.</p>
<p>7. Constatările expertizei anticorupție</p> <p>Centrului Național Anticorupție prin avizul nr.06/2/13463 din 28.08.2023 s-a expus, că prevederile proiectului, nu promovează interesele private ce contravin interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr. 82 din 25 mai 2017).</p>
<p>8. Constatările expertizei juridice</p> <p>Proiectul a fost îmbunătățit conform constatărilor expertizei Ministerului Justiției nr. 04/02-8195 din 14.09.2023.</p>

Veaceslav UNTILA
Director general